

Reis : Maarif Vekili Dr. Reşit Galip B.

Âzalar: Kâtibi umumî Ruşen Eşref , Ahmet Cevat, Besim Atalay, Hamit Zübeyr, Hasan Âli, İbrahim Necmi, Ragıp Hulûsi Beyler.

R U Z N A M E

- I- 19/2/1933 Toplanmasının zaptı
- II- Gelen kâğıtlar
- A) Niğde, Kastamonu, Çanakkale, Maraş, Bilecik Derleme Heyeti Reisliklerinden gelen raporların gönderildiğine dair Maarif Vekâleti tezkere-leri ve bağlı raporlar ve tahrirât sureti
- B) Çanakkale Derleme Heyeti Reisliğinin mektubu
- C) Diyarbekir Halkevi Reisliğinin mektubu
- Ç) Zonguldek Halkevi Reisliğinin mektubu
- D) Sivas Vilâyet Matbaası Müdürlüğünün mektubu
- E) Ali Seydi Beyin mektubu ve "söz kılavuzu" adlı kitabı
- F) Abdullah Battal Beyin "İbnülmühenna Lûgati" ne dair mektubu
- III- Velet Çelebi Beyin "eski bir atalar sözü kitabı" adlı eseri hakkında Hamit Zübeyr ve Ragıp Hulûsi Beylerin raporu
- IV- Etimoloji Kolunun takriri
- V- Lûgat-Istılah Kolunun takriri
- VI- Derleme Kolunun takriri
- VII- Lengüistik-Filoloji Kolunun iki takriri
- VIII- Kütüphane meselesi

I- 19/2/933 Toplanmasının zaptı okunup kabul edildi.

II-

A- 1) Maarif Vekilliğinin 19/2/1933 tarihli ve 535 sayılı tezkeresi ve ona bağlı Niğde Derleme Heyetinin 4/2/933 tarihli ve 390 sayılı

raporu (Cemiyetin Vilâyet merkezi olmadığından muallim ve münevver zatleri heyete ithal etmeğe, tetkik ve tasnif için beş komisyon ve bir tefrik heyeti teşkiline ve sair bazı hususlara dair verilen kararları bildirmektedir).

KARAR: Dışarı teşkilâtı talimatnamesinin gönderildiğinden bahs ile merkezin o talimatnamedeki hükümlere göre teşkil edileceği bildirilecek ve şimdilik çalışmaların, bilhassa kelime derlemesi üzerinde toplanması tavsiye edilecektir.

- 2) Maarif Vekilliğinin 19/2/933 tarihli ve 537 sayılı tezkeresi ve ona bağlı Kastamonu derleme heyetinin 8/2/933 tarihli ve 534 sayılı raporu (rapor tarihine kadar yapılan işlere dair)

KARAR: Malûmat alınmıştır. Tasvip ve teşekkür cevabı yazılacaktır.

- 3) Maarif Vekilliğinin 19/2/933 tarihli ve 536 sayılı tezkeresi ve ona bağlı Çanakkale derleme heyetinin 11/2/933 tarihli ve 617 sayılı raporu (rapor tarihine kadar yapılan işlere ve hazırlanmış fişlerin gönderildiğine dair)

KARAR: Malûmat alınmıştır. Tasvip ve teşekkür cevabı yazılacaktır.

- 4) 20/2/933 Tarihli ve 575 sayılı Maarif Vekilliğinin tezkeresi ve ona bağlı 16/2/933 tarihli ve 588/318 sayılı Maraş Derleme Heyetinin raporu (rapor tarihine kadar yapılan işlere ve postasız yerlerle muhabere için köy bekçilerinden istifadeye karar verildiğine dair)

KARAR: Malûmat alınmıştır. Tasvip ve teşekkür cevabı yazılacaktır. Muhabere hususunda köy bekçilerinden istifade fikri muvafık görüldüğünde bu tedbirin başka vilâyetlere de tavsiye edilmesi Maarif Vekâletinden rica edilecektir.

- 5) Maarif Vekilliğinin 20/2/933 tarihli ve 567 sayılı tezkeresi ve ona bağlı Bilecik Valiliğinin 12/2/933 tarihli ve 1379/197 sayılı tahrirâtı sureti (99 kelime derleyen Bilecik Ortamektep Türkçe muallimi Vasfi Mahir Beyin takdir edilmesi Vilâyetçe istenilmekte ve muameleyhin derlediği kelimelerin kıymeti hakkında Maarif Vekilliğince mütalâamız sorulmaktadır)

KARAR: Takdir edilecek derleyicilerin tayini için bir dosya açılarak ve bu hususta derleme kolu başının dikkati celbedilerek kıymetçe üstü olmakla beraber çok miktarda fiş yollayanların tesbitine ve takdir neticeye bırakılmasına karar verildi. Valiliğe gösterilen alâkadan dolayı teşekkür edilerek bu karar bildirilecektir.

B- Yapılan işlere ve hazırlanan fişlerin gönderildiğine dair 19/2/933 tarihli ve 777 sayılı Çanakkale valiliğinden gelen rapor.

KARAR: Malûmat alınmıştır. Fişlerin alındığı bildirilerek teşekkür mektubu yazılacaktır.

Derleme işlerine dair gelen kâtipî ve hâkimîde karar: Maarif Vekilliklerinden gelen raporlardan işçuya derleme heyetlerinden gelen raporlar hakkında Umumi Kâtipîle Derleme Kolu başı arasında görüşülecek ve ancak icabederse bu kâtipîler Umumi Merkez Heyetine arzolunacaktır.

C- Diyarbekir Halkevi Reisliğinin 12/2/933 tarihli ve 14 sayılı mektubu (Halkevi dil, edebiyat ve tarih şubesinin söz derleme işlerinde Valinin reisliği altında faaliyetini teksif ettiğine ve hazırlanan fişlerin gönderildiğine dair)

KARAR: Gösterilen faaliyetten dolayı teşekkür edilecek, tamim suretiyle Vali liğe gönderilen dışarı teşkilâtı talimatnamesinde gösterilen işlerin Cemiyetimizin merkezi sıfatiyle dil, edebiyat ve tarih şubesi idare heyeti tarafından görülmekle beraber derleme işlerine de eskisi gibi yardımda devam edilmesi ve derleme işlerine dair muhaberelelerin derleme heyetince yapılması rica olunacaktır.

Ç- Zonguldak Halkevi Reisliğinin 19/2/933 tarihli mektubu (Fırka Umumi Kâtipliğinin iş'arı üzerine Halkevinin dil, edebiyat ve tarih şubesinin Cemiyetin Vilâyet merkezini teşkil ederek işe başladığından bahs ile çalışmaya rehber olacak talimat ve programlarla cemiyet nizamnamesinin gönderilmesine dair)

KARAR: Teşekkür olunacak ve valiliklere gönderilmiş olduğu bildirilecektir.

D- Sivas Vilâyet matbaası Müdürlüğünün 18/2/933 tarihli mektubu (26/1/933 tarihli temimimize cevap -Gazete vilâyetin resmî gazetesi olmakla beraber bir muharriri bile olmadığından ve haftada bir kere çıktığından bahs ile açılacak dil köşesine konulmak üzere yazı gönderilmesi hakkında)

KARAR: Sivasta bulunan bu işe elverişli bir arkadaşına bu yolda neşriyat yaptırılması muvafık olacağına dair valiliğe mektup yazılacaktır.

E- Maltepe askerî Lisesi tarih muallimi Ali Seydi Beyin 14/2/933 tarihli mektubu [(söz kılavuzu) edli eserini göndererek yaptığı müracaata aldığı cevapta eserin Cemiyete havale olunduğu ve oraya müracaat lüzumu bildirildiğinden bahs ile bu eserden başka **Barî** arapça ve acemceden türkçeye geçen yedi-sekiz bin kelimenin türkçe mukabillerinden, diğeri de gerek bu gün kullanılmakta olan gerek ihtyası vacip bulunan on bin

kadar öz türkçe sözden mürekkep iki lûgat daha hazırladığı halde bunlara tabi bulmakta güçlüğü ugradığını bildirmektedir.]

KARAR: "söz kılavuzu" adlı eser Lühat-Istılah Koluna havale edildi. Tetkikten sonra bildirilecek mütalâaya göre bir karar verilecektir. Bu husus kendisine bildirilecektir.

F- Abdullah Battal Beyin 22/2/933 tarihli mektubu. (İbnülmühenna lûgatine yaptığı endeks hakkında izahat vererek bu eserin Cemiyetçe bastırılmasını istemektedir)

KARAR: Tetkik ederek düşüncesini ve kararını bildirmek üzere mektup Lengüistik-Filoloji Koluna havale edildi.

III- Velet Çelebi Beyin "eski bir atalar sözü kitabı" adlı eseri hakkında Hamit Zübeyr ve Ragıp Hulûsi Beylerin tavrı.

KARAR: Bu kitabın İstanbulda Fatih kütüphanesinde bulunan aslının Türkiyat Enstitüsünde bulunan istinsah makinesiyle yahut İstanbulda galatada Ritter isminde bu işlerle meşgûl bir şirket vasıtasıyla fotografla kopye ettirilmesi, bu şekil mümkün olmazsa el ile istinsah ettirilerek mühim iki üç sahifesinin fotoğrafının alınması ve masarifinin bildirilmesi Enstitü Müdürlüğüne yazılacaktır. Bu metin gelip karşılaştırdıktan sonra eser hakkında bir karar verilecektir.

IV- Etimoloji Kolunun aşağıda adları yazılı kitapların satın alınmasına dair tavrı

I- L'Origine des Langues, des Religions et des peuples.

I er partie. Hilaire Barenton. Librairie Moissonneure.

2- Latınisches Etymologisches wörterbuch. A. Walde.

3- Dictionnaire Etymologique de la langue grecque. Boisacq.

4- Vergleichendes Wörterbuch des indo-germaniscen Sprachen. Fick

KARAR: Bu kitaplardan birincisinin Gramer-Sentaks Kolunun istemesi üzerine *ve ikinci ile üçüncüsünün evvelce yapılan sipariş listesi üzerine* satın alınmasına evvelce karar verilmiştir. Çteki ~~1931~~ de satın alınacaktır.

V- Lügat-Istılah Kolunun aşağıda adları yazılı kitapların satın alınmasına dair tavrı.

W. Braune

Althochdeutsche gramm.

H. Paul

Mittelhochdeutsche gramm. Halle

Sütterlin

Deutsche grammatik

KARAR: Satın alınacaktır.

VI- Derleme Kolunun (Fransız türkoloğlarından Mösyö P. Pelliot ile Finlandya türkoloğlarından Mösyö G. I. Ramstedt den muayyen mevzular üzerine birer tetkik göndermelerinin rica edilmesine dair)

KARAR: Taktirin müzakeresi bu zatlerin diğer bazı türkoloğlarla beraber fahri âzaliğa seçilmeleri için evvelce Lengüistik-Filoloji Kolu tarafından verilmiş olan taktir hakkında alınacak karardan sonraya bırakılmıştır.

VII- Lengüistik- Filoloji Kolunun taktirleri:

A- 937 hicride telif olunan 121 sahifelik bir türk grameri ^{min} şerhlerle neşri hakkında

KARAR: Bunun ve bu gibi ana kitapların taktirde yazıldığı ^{şerh} gibi şerhlerle bastırılarak ayrı birer forma halinde Bültenne ilâve suretiyle neş edilmesine ve bu kitabın asıl metni ayrıca fotoğrafla çoğaltılarak dünya ilim Cemiyetlerine de gönderilmesine karar verildi.

B- Eyyüpten ~~Svka~~ ^{Svka} müzesine naklolunan türkçe manaları ilâve edilmiş Kuranın ~~ç~~ müdür muavini Abdulkadir Bey tarafından Kolca tesbi edilen usuller dairesinde taranarak bir eser hazırlanması hakkında

KARAR: Muvafık görüldü. Kolun başı bu hususta muhabere edip neticeyi Umumî Merkez Heyetine bildirecektir. Abdülkadir Bey'e bu iş için bir honorarium verilmesi kabul edildi. Mikdarı sonra tayin olunacaktır.

VIII- Kütüphane ve kitaplar meselesi. Müzakeresi gelecek çarşambaya toplanmasına bırakıldı.

IX- Umumî Kâtipliğin Kolların taktirleri hakkında teklifi

KARAR: Ruznamenin muntazam yapılabilmesi için Kollardan müzakereye konulmak üzere verilecek takrirler~~in~~ toplanma gününden bir gün önce öğmeye kadar verilecektir. Daha sonra verilenler-teallük ettiği işin aceleliği Umumî Kâtip tarafından takdir olunanlar müstesna olmak üzere bir sonraki toplanmağa bırakılacaktır.

B. Akkoca

Hasan Akkoca

Ahmet Akkoca

H. Zübeyr

Ruşen Akkoca

Kazım Akkoca

Delal Akkoca